

**Hoe overleef je
een scheiding?
Actrice **Marieke
Heebink** (47)
blijkt terug aan
de hand van
citaten uit *De
Russen!*, het
toneelstuk
waarin ze
onlangs stond.
'Wat helpt, is de
tijd. En de liefde.'**

'Ik kan het niet verdragen dat ik van mezelf zo'n schijnvertoning maak'

'Zo was het precies. Op een dag kon ik het gewoon niet meer aan dat ik die schijnvertoning ophield van een huwelijk. We zijn nooit getrouwd, maar we waren wel vijftien jaar bij elkaar en ouders van twee dochters, dus daar komt het wel op neer. Maar echt samen – zo voelde het allang niet meer.'

Actrice Marieke Heebink woont op IJburg, het Amsterdamse nieuwbouweiland waar ze haar eigen, fijne huis heeft dat ze samen met haar twee dochters Sara (15) en Tessel (10) bewoont. Haar ex, de acteur Mark Rietman, woont vlakbij. Het grootste deel van de tijd zijn ze bij haar, maar ze zijn ook vaak bij hem, als zij moet spelen. 'We hebben een modus gevonden', zegt ze over de relatie met hem. 'We spreken elkaar een paar keer per week bij de overdracht van de kinderen, en daarom is het belangrijk dat we goed communiceren. En dat lukt. Het is ook een tijd niet gelukt, maar de laatste jaren gaat het goed. Neem de vakantie binnenkort: hij gaat met de kinderen naar Spanje, hij vliegt na een week naar huis en dan kom ik, zodat de kinderen kunnen blijven. Want mensen zeggen altijd: zo leuk voor de kinderen, twee keer op vakantie, maar dat is helemaal niet leuk voor ze, dat gesleep. Dus wij regelen het zo. Dat doen we al jaren. Dat lukt alleen als je goed met elkaar kunt opschieten. En als er echt iets aan de hand is, praten we met een mevrouw erbij. Nog steeds, ja, dat zijn we altijd blijven doen. Ik kan het iedereen aanraden.'

Zeven jaar na de scheiding blikt ze terug – aan de hand van citaten uit het toneelstuk *De Russen!* van Tom Lanoye, naar Tsjechov, want dat wilde ze graag. 'Ik wil het niet alleen maar over de scheiding hebben, en over met wie hij dan vreemdging en hoe vaak, want het is allemaal al lang geleden. Ik wil het wel over het leven hebben en over de liefde,

ik had geweld. Maar er waren steeds kleine momentjes dat ik dacht: ach, het is toch eigenlijk best oké. Al werden die momentjes steeds schaarser. Met een blik kon ik al blij zijn, een aardige vraag. Iets als: 'Hoe was je dag?' Nou, als dat het moet zijn in zes weken... dat is natuurlijk veel en veel te weinig. Maar ik dacht: misschien ligt het aan mij. Aan hoe ik in elkaar zit, waarmee ik wel of niet kan leven.'

'Is dit het nu? Is dit ons bestaan? Waarom leven we niet zoals we zouden kunnen leven?'

'Ik heb alles geprobeerd. Mensen zeggen dan altijd: dat doe je voor de kinderen, en dat was ook zo, ik deed dat ook voor hun, je bent het aan ze verplicht, vind ik. Maar ik deed het ook heel erg voor mezelf. Dat zoeken naar liefde, dat proberen te leven met iemand, iemand te verdragen – ik deed het ook voor mezelf. Want ik had het allemaal: een leuke man, twee leuke dochters, een groot huis. Ik dacht: ik moet toch eigenlijk tevreden zijn. En ach, je kunt zelfs leven met je grootste vijand als het moet.

Maar ik weet nog precies het moment dat ik me zó geminacht voelde, dat ik dacht: nee, het gaat niet meer. Ik kon er alleen nog maar op antwoorden door zelf te minachten. Ik werd cynisch. Voor ik de kamer in ging harnaste ik mezelf, in plaats van gewoon open en ontspannen te zijn. Maar op een dag dacht ik: dit voorbeeld mag ik niet langer geven aan mijn kinderen. Het was niet zo dat we scholden en schreeuwden, helemaal niet, integendeel. Maar ook, juist, als je dingen niet uitspreekt kan het verschrikkelijk kil zijn tussen twee mensen. Dat mag je je kinderen niet aandoen.'

'Sommige vrouwen zijn er nu eenmaal voor geschapen om van mannen allerlei

'Ik had het allemaal: een leuke man, twee leuke dochter

want juist door de scheiding heb ik daar zo veel over geleerd. En ja, als je het over het leven en de liefde wilt hebben, kom je bij Tsjechov terecht. Hij laat zijn personages zo veel uitspraken doen die één op één over je eigen situatie zouden kunnen gaan.'

Ze spoelt terug naar eind jaren negentig, de periode waarin ze een Theo d'Or ontving voor haar rol in *Een ideale vrouw*. Ze droeg hem op aan haar overleden moeder. 'Het gaat goed met me, mama', zei ze, ragdun en prachtig gekleed, bij het dankwoord; haar moeder overleed aan een hersentumor toen zij 9 was. Het ging ook goed, op werkgebied. En thuis leek het ook fantastisch te gaan. Twee succesvolle acteurs met twee kleine meisjes in een groot huis in de hippe Watergraafsmeer: het ideale plaatje.

'Ik vind niets zo leuk als met het huis in de weer zijn, de open haard aansteken, al is het maar voor een uurtje. Ik kook, ik tuinier en ik kijk elke dag naar de bollen, ik kijk ze zowat de grond uit.' Zulke dingen zei ze destijds in interviews. Nu kijkt ze gepijnigd als ze het terughoort. 'Ik voelde me toen zó niet geliefd en onveilig. Ik merkte gewoon dat ik daar letterlijk ziek van werd. Ik was in die tijd behoorlijk mager, ik at mezelf letterlijk op. Ik was niet vrolijk, ik kreeg niet de liefde die

hatelijkheden over zich heen te krijgen'

'Ik heb zo hard gewerkt om die relatie te laten slagen. We hebben iemand ingeschakeld om mee te praten. Ik heb telkens geprobeerd contact te krijgen, overeenkomsten te zien. Ik heb hem geprobeerd te veranderen, natuúrlijk heb ik hem geprobeerd te veranderen. Maar dat werkt alleen maar averechts, je kunt iemand niet veranderen. En ik heb ook heel erg geprobeerd mezelf te veranderen. Ik ben veel in therapie geweest – wat ook nodig was, hoor – om te kijken naar waar mijn razernij, mijn ongeduld en mijn verdriet vandaan kwamen. Ik had mezelf wijsgemaakt dat het aan mij lag, dat ik maar wat moest dimmen. Want ja, ik was mijn moeder verloren toen ik 9 was en ik dacht dat ik daar een onstilbare honger naar liefde aan had overgehouden, dat ik een nare, veeleisende vrouw was wat de liefde betreft.

Toen ben ik alles gaan opschrijven. Ik heb letterlijk lijsten gemaakt: aan de ene kant van het papier wat ik vroeg, wat ik wilde. Aan de andere kant wat ik kreeg, hoe het was. Het

LUISTEREN: Every Other Weekend Reba McEntire ft. Kenny Chesney, **Huilen is voor jou te laat** Corrie & de Rekels ('Dat je mij bedrogen hebt, het is te laat / Want mijn liefde voor jou, dat is nu toch enkel haat') **End Times** Eels (album)

bleken werkelijk geen onredelijke eisen te zijn die ik stelde. Ik verwacht intimiteit van een relatie, en dan heb ik het niet alleen over seks. Samen groeien, samen de wereld beschouwen – het zijn allemaal heel grote begrippen, maar het gaat erom dat er een kern is, dat je je veilig voelt bij elkaar.'

'Hij bedriegt me! Waar ik bij sta! In mijn gezicht!'

'We zijn uit elkaar gegaan. Mark ging boven wonen, op de bovenste etage van ons huis. Dichtbij, voor de kinderen, het leek destijds een goed idee.

Een jaar daarna kwam ik er pas achter dat er andere dames in het spel waren geweest. Niet een keertje, maar tien jaar lang, structureel. Dat was natuurlijk heel zwaar, ik was razend. En in shock. Ik had er een groter verhaal van gemaakt: dat hij depressief was, niet in staat tot communiceren. Maar het bleek allemaal veel banaler. En omdat we natuurlijk deel uitmaken van hetzelfde milieu, wisten veel mensen het. Het was echt het clichébeeld: iedereen wist het, behalve ik. Ik deelde in die periode de wereld in twee categorieën in: zij die het wisten maar niks zeiden, en zij die het werkelijk niet wisten. Voor die eerste categorie kon ik alleen maar minachting voelen. Er zijn mensen bij die ik nooit meer hoeft te zien. Een goede vriendin van me zelfs – groen en paars werd ze toen ik erover begon. Uiteindelijk had ze het lef om me vertellen dat hij me ook met haar had bedrogen. Als ik haar zie denk ik echt: lééf jij nog? Haar heb ik gewoon uit mijn systeem gehaald.'

'Hoe heeft een intelligente vrouw als u zich

en groot huis'

zo in de luren kunnen laten leggen?'

'Natuurlijk heb ik me achteraf afgevraagd of ik zo'n vrouw was die onbewust haar ogen sloot voor het vreemdgaan van haar man. Natuurlijk ga je terugkijken: toen zag ik dit, en toen vroeg ik dat. Maar als ik er naar vroeg, ontkende hij het zo krachtig dat ik erover ophield. Want ik ga ervan uit dat mensen de waarheid spreken. Tja. Dat is dom, waarschijnlijk.

'Toen ik er eenmaal achter was, was niet wraak het eerste wat ertoe deed, maar het antwoord op de vraag: waarom ben ik zo lang bij iemand gebleven die zo slecht voor me was? Wat zegt dat over mij? Nou, dat zegt over mij dat ik iemand ben die met heel weinig toe kan. En dat het tijd werd om wat meer van het leven te gaan vragen.'

'Het heeft te maken met de dood van mijn moeder en de tijd daarna, waarin ik met weinig warmte en affectie moest rondkomen. Laat me vooropstellen: mijn vader heeft het heel goed gedaan. Hij was 40 en stond er

CV Marieke Heebink

Geboren 1962, Winterswijk

Burgerlijk staat Latrelatie met acteur Diede Zillinger Molenaar (30). Heeft twee dochters, Sara (15) en Tessel (10), uit relatie met acteur Mark Rietman (50)

Opleiding Toneelschool Arnhem

Werk Is sinds 1994 vast verbonden aan Toneelgroep Amsterdam.

Kreeg voor haar hoofdrol in *Een ideale vrouw* in 1999 de belangrijkste Nederlandse toneelprijs, Theo d'Or. Tijdens het afgelopen Holland Festival speelde ze in *De Russen!*, een marathonvoorstelling naar Tsjechov van Toneelgroep Amsterdam. Die voorstelling is in december 2011 weer te zien (zie www.tga.nl).

LEZEN: Ik had hem lief Gerard Reve, **Turks Fruit** Jan Wolkers, **Een liefde** Doeschka Meijssing ('Ik woonde in een ander huis, was niet meer getrouwd, had nog maar de helft van het geld (...) en moest het leven in mijn eentje zien door te komen, waar ik vroeger dag en nacht een geliefde (...) had.')

25 jaar gelukkig getrouwd met zijn tweede vrouw, maar toen moest hij zien te overleven. Er was weinig aandacht, troost, intimiteit – de tijd was daar toen ook niet naar. En ik was 9, ik voelde haarfijn aan hoe eenzaam en verdrietig hij was. Ik wilde het oplossen voor hem. Dat heb ik later weer herkend in mannen: ik wil ze altijd allemaal reddend. En ik redde mezelf ook wel zonder warmte en affectie. Ik had geleerd goed tegen ontberingen te kunnen. Maar dat heeft me ook genekt.'

'Hoe ouder men wordt, hoe beter men beseft: het enige dat we bezitten zijn illusies. En de hoop op liefde'

'Ach, ik wist allang dat het niet goed was. Ik voelde het aan mijn water. Ik weet nog dat de huurder boven ons opzegde en dat die etage dus zou vrijkomen en ik wist gewoon dat een van ons twee daar terecht zou komen. Ook al hoop je op een wonder. Maar wonderen bestaan niet. En ja: op een dag stond ik die etage te stofzuigen, razend, want ik stond dat huis voor hem klaar te maken. Ik had het al die tijd geweten.'

'Waar vind je een geschikte man? Ik ben er een verloren, hoe krijg ik het geluk voor de tweede keer de liefdesloterij te winnen?'

'Wraak – ik heb het overwogen, hoor. Ik was ooit van plan om bij een dame de muur te beschilderen, en zijn auto te bekrassen. Ik heb het niet gedaan, haha. Daar ben ik achteraf wel blij om. Ik heb wel eens van me afgeslagen, er zijn wel dingen geweest waarvan ik dacht: zo, het is fijn dat ik dat even heb gedaan. Maar het helpt niet echt. Wat helpt, is de tijd. En de liefde. Natuurlijk helpt een nieuwe liefde enorm. Als er iemand komt die zegt: je bent fijn en leuk en mooi; dat is het beste medicijn dat je kunt gebruiken.

'Diede is ook acteur, hij kwam stage lopen bij Toneelgroep Amsterdam. We werden verliefd, maar omdat er zo'n groot leeftijdsverschil

'Ik was ooit van plan om bij een dame de muur te beschilderen, en zijn auto te bekrassen'

is – hij is achttien jaar jonger dan ik – was het helemaal niet mijn bedoeling een serieuze verhouding met hem te beginnen. Eerst dacht ik: ach, het is om over de scheiding heen te komen, iets voor mezelf, om een goed gevoel te krijgen. Ik wilde ook helemaal niet dat de kinderen hem zagen, dus hij sneakte 's ochtends snel uit bed.

'Maar als je na twee jaar nog bij elkaar bent, en hij blijft maar lief, en ik heb iets aan hem en hij heeft iets aan mij, dan is het een relatie, dat valt niet meer te ontkennen. En na vier jaar denk je: dit is eigenlijk best serieus. Nu hebben we het al bijna zeven jaar heel goed samen. Als ik het nu nog niet serieus zou nemen, doe ik hem en mezelf tekort. 'We wonen niet samen. Ik woon nu zeven jaar alleen en ik ben erachter gekomen dat ik dat heerlijk vind. Ik ben een ontzettende *control freak*. Ik kan niet tegen rotzooi, de tafel moet gedekt, mes en vork en

dat soort dingen. Ik kan heel dwingend zijn. Ach, misschien is het ook wel moeilijk om met mij samen te wonen. Het is in elk geval heerlijk dat de dingen nu gaan zoals ik wil.

'Wat ik geleerd heb: verwachtingen uitspreken. Ja, gewoon, letterlijk: 'Wil je een arm om me heen slaan?', als je daaraan behoefte hebt. Het klinkt misschien lullig, maar de ander ziet dat niet aan het puntje van je neus. Dat hele *passive aggressive* gedoe heb ik achter me gelaten. Ik zeg het nu gewoon als ik ergens mee zit.'

'Men moet de kansen grijpen die men denkt te hebben in het leven'

'Of mijn leven beter is geworden na de scheiding? Heel veel beter. Superveel beter. Ik red het gewoon als alleenstaande moeder. Ik verdien mijn eigen geld met een fulltime baan, ik heb een huis onder mijn kont dat ik zelf heb betaald en ik heb twee fantastische dochters, die empathisch zijn en die geheimen hebben en die stout zijn en die het heel goed doen. Ik heb het leven zoals ik me herinner dat ik het ooit graag wilde: in de grote stad, met dat mooie beroep, maar tegelijkertijd leef ik het kleine dorpse leven als moeder van twee dochters op het eiland. Heerlijk. En ik schaam me niet meer. In de Watergraafsmeer met al die zogenaamde yuppen schaamde ik me altijd, ik voelde me te klein daar. Het zat in mijn hoofd natuurlijk. Ik voelde me onveilig. Hier ben ik weer vrolijk geworden. Dat heb ik ook van de kinderen gehoord.

'Natuurlijk, de kinderen zullen altijd willen dat hun vader en ik weer bij elkaar komen. Omdat we weer goed met elkaar omgaan, denken zij: waarom kan het niet gewoon? Maar de dagelijksheid van elkaars blote voeten zien en de onderbroeken in de was gooien – het is een no-go-area voor mij. Ik zie mezelf nog staan; dat hele gevoel van 'ik word besodemieterd' gaat in de gebaren zitten waarmee je die onderbroeken in de was smijt. Het is zo'n grote opluchting dat dat voorbij is. Dat gééft me een ruimte. Voor hem zal dat ook wel zo zijn.'

'Ik heb het geluk eindelijk aan mijn kant'

'Het is heel veel werk en het vergt heel veel kracht om uit zo'n lange relatie los te komen. En ik ben zo trots op mezelf dat ik dat heb kunnen doen. Dat ik los heb kunnen laten – al klinkt dat als een afschuwelijk cliché.

'Opeens moet je alles alleen doen. Het nieuwe parket naar binnen sjouwen, de kerstboom optuigen, Oud en Nieuw vieren. Maar weet je: ik deed eigenlijk altijd al alles alleen. En toch kost het heel veel tijd voor je uit elkaars systeem bent. We waren al minstens drie jaar uit elkaar toen ik op wintersport was met de meiden. Het was een verschrikking: ik werd ziek, we raakten ingesneeuwd, we moesten eigenlijk gered worden. Toen, nog, als in een soort pavlovreactie, pakte ik mijn mobieltje om Mark te bellen. Tot ik me realiseerde: dit zet geen zoden aan de dijk. Toen heb ik mezelf gered.'

LUISTEREN: *House for sale* Lucifer, *Knowing me knowing you* Abba ('*Breaking up is never easy, I know, but I have to go*'), *It's over* Roy Orbison ('*Your baby doesn't love you anymore*'), *You oughta know* Alanis Morissette